

Update arrest Varkens in Nood: ook niet-belanghebbenden kunnen beroep instellen bij de bestuursrechter als zij een zienswijze hebben ingediend

De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (hierna: de Afdeling) heeft op 4 mei jl. wederom een [belangrijke uitspraak](#) gedaan voor procedures in het omgevingsrecht. Iedereen die in milieurechtelijke procedures waarin de uniforme openbare voorbereidingsprocedure (hierna: uov) is toegepast een zienswijze heeft ingediend (en dat ook mocht doen), kan beroep instellen bij de bestuursrechter. Dat geldt óók voor niet-belanghebbenden en dat is nieuw.

De uitspraak borduurt voort op een eerdere uitspraak van [14 april jl.](#) Daarin oordeelt de Afdeling al dat belanghebbenden die in dergelijke procedures géén zienswijze naar voren hebben gebracht, zich voortaan alsnog succesvol tot de bestuursrechter kunnen wenden. Zie ook onze [eerdere Legal Update](#) voor een bespreking van die uitspraak en het onderliggende arrest van het Hof van Justitie van de Europese Unie van 14 januari 2021 (Varkens in Nood-arrest) over het Verdrag van Aarhus.

Niet-belanghebbende kan toch beroep instellen als hij een geldige zienswijze heeft ingediend

Volgens de Afdeling blijkt uit het Varkens in Nood-arrest dat *iedereen* die een geldige zienswijze naar voren heeft gebracht over een ontwerpbesluit in een milieurechtelijke procedure, toegang heeft tot de bestuursrechter. Dat geldt dus voor belanghebbenden (mensen of organisaties wiens belangen rechtstreeks bij het besluit in kwestie zijn betrokken) én voor niet-belanghebbenden.

Dit laatste staat momenteel niet zo in de wet. Uit artikel 8:1 Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb) volgt namelijk dat alleen door belanghebbenden beroep kan worden ingesteld bij de bestuursrechter. De Afdeling geeft in haar uitspraak duidelijk aan dat deze bepaling moet worden aangepast door de wetgever. Tot die tijd zal zij het artikel niet tegenwerpen aan degene die beroep instelt.

De nieuwe regel geldt overigens alleen als het gaat om een zienswijzeprocedure die openstond voor 'een ieder', zoals bij een bestemmingsplan. Een niet-belanghebbende die een zienswijze geeft op een ontwerpbesluit waar alleen belanghebbenden een zienswijze op mochten geven (en dus niet een ieder), zal geen succesvol beroep kunnen instellen bij de bestuursrechter. Er verandert ook niets aan de situatie dat een niet-belanghebbende géén beroep kan instellen bij de bestuursrechter als hij geen zienswijze heeft ingediend tegen een ontwerpbesluit, terwijl hij dat wel had kunnen doen.

Overzichtsschema

In onderstaand schema laat de Afdeling overzichtelijk zien wie wanneer beroep kan instellen, in milieurechtelijke procedures waarbij de uov is toegepast.

NIEUWE SITUATIE

OUDE SITUATIE

Dit is een Legal Update van Mathilde van Velzen-de Boer